

3. Громоздова Л. В. Неравномерность распределения индивидуальных доходов среди населения региона. Днепропетровск: ДНУ, Сб. науч. трудов. — Выпуск 175. — 2003. — С. 224—236.

4. Микаэль П. Тодаро Экономическое развитие / Пер. с англ. — М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. — 19 с.

5. Куценко В. Укрепление социальной базы реформ — путь к преодолению бедности // Экономика Украины. — 2005. — № 3. — С. 27—34.

6. Простотина С. В. Щодо нових критеріїв оцінки економічного розвитку. — Міжнародна науково-практична конференція «Господарський механізм: сутність, структура, подальше удосконалення». — Полтава: ПУСК, 2008.

Столяров В.Ф., д.е.н., професор,

Овчаренко Т.В., аспірант,

Кушлак О.І., здобувач,

НДЕІ Мінекономрозвитку і торгівлі України, м. Київ

РОЗМЕЖУВАННЯ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ МІЖ БЮДЖЕТАМИ — ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

Становлення та розвиток бюджетного федералізму орієнтований на принципово нове розмежування джерел формування місцевих та державного бюджетів, а також забезпечення єдності натурально-речового та вартісного кругообігу фінансових ресурсів за галузями соціальної сфери.

На сьогодні запровадження нової моделі міжбюджетних відносин в умовах децентралізації фінансового управління та впровадження окремих елементів бюджетного федералізму орієнтовано на зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування шляхом уточнення видаткових повноважень місцевих та державних органів влади в соціально-економічному розвитку.

Фінансовий ресурс місцевих бюджетів на 2015 рік сформовано з урахуванням змін, внесених Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України наприкінці 2014 року до Податкового і Бюджетного кодексів України та інших законодавчих актів, що стосуються місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин. Прийняттям цих змін розпочато проведення інституційних реформ у бюджетній сфері та запроваджено нову модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин, яка передбачає:

по-перше, побудову нової моделі фінансового забезпечення місцевих бюджетів — розширення дохідної бази місцевих бюджетів, спрощення процедури надання місцевих гарантій та здійс-

снення запозичень від міжнародних фінансових організацій, забезпечення бюджетної самостійності та фінансової незалежності;

по-друге, запровадження нового механізму бюджетного регулювання — систему збалансування усіх місцевих бюджетів замінено системою горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій по двох податках (податку на прибуток приватних підприємств та податку на доходи фізичних осіб) в залежності від рівня надходжень на одного жителя. Вирівнювання за іншими платежами не здійснюється, їх надходження в повному обсязі залишаються в розпорядженні місцевих органів влади, що є стимулом до залучення додаткових надходжень та розширення бази оподаткування;

по-третє, запровадження нової трансфертної політики у взаємовідносинах державного та місцевих бюджетів і посилення відповідальності профільних міністерств за реалізацію державної політики у відповідних галузях (запроваджені нові види трансфертів — освітня та медична субвенції, субвенція на підготовку робітничих кадрів, субвенція на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру. Головними розпорядниками коштів визначено галузеві міністерства);

по-четверте, започаткування переходу від триступеневої до двоступеневої бюджетної моделі та стимулювання громад до об'єднання шляхом надання таким громадам повноважень міст обласного значення та встановлення прямих міжбюджетних відносин з державним бюджетом.

Дохідну базу місцевих бюджетів розширено за рахунок:

- передачі з державного бюджету плати за надання адміністративних послуг, державного мита;
- збільшення відсотка зарахування екологічного податку з 35 до 80 %;
- закріплення за місцевими бюджетами стабільних джерел надходжень — податку на доходи фізичних осіб за новими нормативами та податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки (10 %);
- запровадження з 2015 року збору з роздрібного продажу підакцизних товарів;
- розширення з 2015 року бази оподаткування податку на нерухомість шляхом включення до оподаткування комерційного (нежитлового) майна та введення податку на розкішні автомобілі.

В цілому ресурс місцевих бюджетів (включаючи Державний

фонд регіонального розвитку) на 2015 рік склав 266,9 млрд. грн. або на 20,6 % більше проти 2014 року.

На формування видаткової частини місцевих бюджетів у 2015 році впливають наступні чинники:

- зміни у розмежуванні видів видатків між державним та місцевими бюджетами за принципом субсидіарності;
- зміни у трансфертній і соціальній політиці;
- зміна розміру єдиного соціального внеску та зменшення в результаті видатків місцевих бюджетів на оплату праці;
- передача функцій методичних кабінетів інститутам післядипломної освіти та методоб'єднанням вчителів;
- перегляд меж зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- запровадження плати за навчання у дитячо-юнацьких спортивних школах, крім дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів та із багатодітних та малозабезпечених сімей, та зменшення видатків;
- забезпечення за рахунок коштів місцевих бюджетів видатків на утримання спортивних шкіл, які фінансувалися за рахунок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- передача у рамках децентралізації окремих закладів та заходів з державного бюджету до місцевих бюджетів та ін.

Завдяки бюджетним нововведенням місцеві бюджети вже у 2015 році отримають додатковий фінансовий ресурс, що сприятиме створенню реального підґрунтя для виконання місцевими органами влади своїх повноважень в частині надання якісних суспільних соціальних послуг.

Столяров В.Ф., д.е.н., професор,

Шинкарьок О.В., к.е.н., докторант

НДІІ Мінекономрозвитку і торгівлі України, м. Київ

ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ З НАЦІОНАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ УКРАЇНИ

Україна, виконуючи планетарну місію, першою з держав Центральної та Східної Європи, а також серед країн-членів СНД прийняла за основу свого цивілізаційного прогресу Концепцію людського розвитку як органічну складову Концепції сталого розвитку в глобальному та національному вимірі.